

Anna Czarkowska

Podatki w rolnictwie

Wydawca:
Podlaski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Szepietowie
18-210 Szepietowo,
tel. (086) 275 89 00 fax (086) 275 89 20
e-mail: wpodr@zetobi.com.pl,
www.odr.pl

Nakład: 1500 egz.

Druk: Drukarnia TOP DRUK, ul. Nowogrodzka 151A, 18-400 Łomża

W niniejszej publikacji przedstawiono podatki, które są typowe dla rolnictwa i obowiązujące rolników od dawna, jak również te, które w gospodarstwach rolnych zaczynają funkcjonować w coraz większym zakresie:

- podatek rolny,
- podatek leśny,
- podatek od środków transportowych,
- podatek VAT,
- podatek z działów specjalnych produkcji rolnej.

System opodatkowania gospodarstw rolnych działalności rolniczej to ogół podatków nałożonych ustawami na osoby fizyczne i prawne posiadające gospodarstwa rolne lub działły specjalne produkcji rolniczej.

Rodzaje obciążeń podatkowych gospodarstw rolnych, to:

- podatek rolny,
- podatek od nieruchomości,
- podatek leśny,
- podatek od środków transportowych,
- podatek od dochodów z działów specjalnych produkcji rolniczej.

Obciążeniami podatkowymi działalności rolniczej są:

- podatek VAT,
- podatek od spadków i darowizn,
- podatek od czynności cywilno-prawnych.

Gmina jest organem podatkowym w przypadku takich podatków jak:

- podatek rolny,
- podatek od nieruchomości,
- podatek leśny
- podatek od środków transportowych,
- podatek od czynności cywilno-prawnych.

Urząd skarbowy jest organem podatkowym w przypadku takich podatków jak:

- podatek VAT,
- podatek od dochodów z działów specjalnych produkcji rolniczej,
- podatek od spadków i darowizn.

Podatek rolny

Obecnie obowiązuje ustawa z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym z późniejszymi zmianami. Określono w niej, że podatnikami są osoby fizyczne, osoby prawne, jednostki organizacyjne, w tym spółki nieposiadające osobowości prawnej, będące:

- właścicielami gruntów,
- posiadaczami samoistnymi gruntów,
- użytkownikami wieczystymi gruntów,
- posiadaczami gruntów, stanowiących własność Skarbu Państwa lub jednostki samorządu terytorialnego, jeżeli posiadanie:
  - wynika z umowy zawartej z właścicielem, z Agencją Własności Rolnej Skarbu Państwa lub z innego tytułu prawnego albo
  - jest bez tytułu prawnego, z wyjątkiem gruntów wchodzących w skład Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa lub będących w zarządzie Lasów Państwowych; w tym przypadku podatnikami są odpowiednio jednostki organizacyjne Agencji Własności Rolnej Skarbu Państwa i Lasów Państwowych,

Jeżeli grunty znajdują się w posiadaniu samoistnym, obowiązek podatkowy w zakresie podatku rolnego ciąży na posiadaczu samoistnym. Jeżeli grunty gospodarstwa zostały w całości lub w części wydierżawione na podstawie umowy zawartej stosownie do przepisów o ubezpieczeniu społecznym rolników lub przepisów dotyczących uzyskiwania rent strukturalnych, podatnikiem podatku rolnego jest dzierżawca.

Opodatkowaniu o podatku rolnym podlegają grunty sklasyfikowane w ewidencji gruntów i budynków jako użytki rolne lub jako grunty zadrzewione i zakrzewione na użytkach rolnych, z wyjątkiem gruntów zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej innej niż rolnicza, bez wyjątku na ich powierzchnię.

Podstawę opodatkowania podatkiem rolnym stanowi:

- dla gruntów gospodarstw rolnych – liczba hektarów przeliczeniowych ustalana na podstawie powierzchni, rodzajów i klas użytków rolnych wynikających z ewidencji gruntów i budynków oraz zaliczenia do okręgu podatkowego;
- dla pozostałych gruntów – liczba hektarów wynikająca z ewidencji gruntów i budynków.

Podstawą do ustalenia podatku rolnego jest średnia cena skupu żyta za okres 11 kwartałów poprzedzających kwartał poprzedzający rok podatkowy. Zgodnie z komunikatem Prezesa GUS w dniu 18 października 2018 roku średnia cena skupu żyta wyniosła 54,36 za 1 dt. Oznacza to, że wskaźnik podwyższył się w stosunku do ubiegłorocznego, w konsekwencji podatek rolny opłacany w roku podatkowym 2019 będzie wyższy. Po przeliczeniu stawka podatku rolnego dla gospodarstw rolnych w 2019 roku wyniesie więc **135,9 zł** od 1 ha przeliczeniowego gruntów gospodarstw rolnych

Tabela 1. Przeliczniki powierzchni użytków rolnych

Rodzaje użytków rolnych	Grunty orne				Łąki i pastwiska			
Okręgi podatkowe	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Klasy użytków rolnych	Przeliczniki							
I	1,95	1,80	1,65	1,45	1,75	1,60	1,45	1,35
II	1,80	1,65	1,50	1,35	1,45	1,35	1,25	1,10
IIIa	1,65	1,50	1,40	1,25				
III					1,25	1,15	1,05	0,95
IIIb	1,35	1,25	1,15	1,00				
IVa	1,10	1,00	0,90	0,80				
IV					0,75	0,70	0,60	0,55
IVb	0,80	0,75	0,65	0,60				
V	0,35	0,30	0,25	0,20	0,20	0,20	0,15	0,15

(równowartość pieniężna 2,5 dt żyta). Natomiast stawka obowiązująca w 2018 r. wynosi 131,23 zł. Wobec tego w skali roku podatek do zapłaty będzie wyższy o 4,67 zł.

Wyższy podatek obejmuje również stawkę dla gruntów rolnych, które nie stanowią gospodarstw rolnych. Stawka w tym przypadku to równowartość 5 dt żyta. Zwiększy się z 262,45 zł w 2018 r. do **271,8 zł** w 2019 za 1 ha fizyczny, czyli w skali roku podatek będzie wyższy o 9,35 zł.

Obowiązek podatkowy powstaje z pierwszym dniem miesiąca następującego po miesiącu, w którym nastąpiło nabycie tytułu prawnego do gruntów lub objęcie gruntów w posiadanie. Obowiązek podatkowy w podatku rolnym wygasa ostatniego dnia miesiąca, w którym przestały istnieć okoliczności uzasadniające ten obowiązek.

Organem podatkowym właściwym w sprawach podatku rolnego jest wójt (burmistrz, prezydent miasta).

Ustawodawca przewidział również szereg zwolnień od podatku rolnego.

Zwolnione są niektóre grunty, takie jak:

- 1) Użytki rolne klasy V, VI i VIz oraz grunty zadrzewione i zakrzewione ustanowione na użytkach rolnych; zwolnienie stosuje się z urzędu.
- 2) Grunty położone w pasie drogi granicznej; zwolnienie stosuje się z urzędu.
- 3) Grunty orne, łąki i pastwiska objęte melioracją – w roku, w którym uprawy zostały zniszczone wskutek robót drenarskich; zwolnienie stosuje się na wniosek podatnika.
- 4) Grunty przeznaczone na utworzenie nowego gospodarstwa rolnego lub powiększenie już istniejącego do powierzchni nieprzekraczającej 100 ha:
  - a) będące przedmiotem prawa własności lub prawa użytkowania wieczystego, nabyte w drodze umowy sprzedaży,
  - b) będące przedmiotem umowy o oddanie gruntów w użytkowanie wieczyste,

c) wchodzące w skład Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa, objęte w trwałe zagospodarowanie; Zwolnienie to stosuje się na wniosek podatnika.

Okres zwolnienia, o którym tu mowa wynosi 5 lat, licząc od pierwszego dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym zawarto umowę sprzedaży gruntów lub prawa wieczystego użytkowania, ustanowiono prawo wieczystego użytkowania gruntów lub objęto grunty w trwałe zagospodarowanie w drodze umowy.

Jeżeli podatnik nabywa lub obejmuje grunty o powierzchni mniejszej niż 100 ha, zwolnienie, o którym mowa, dotyczy gruntów kolejno nabywanych lub obejmowanych w trwałe zagospodarowanie do powierzchni łącznie nieprzekraczającej 100 ha.

W razie nabycia gruntów od indywidualnych właścicieli gospodarstw rolnych, nie stosuje się zwolnienia, jeżeli nabywca jest małżonkiem, krewnym w linii prostej lub jego małżonkiem, pasierbem, zięciem lub synową sprzedawcy gruntów.

Po upływie okresu tego zwolnienia stosuje się ulgę w podatku rolnym, polegającą na obniżeniu podatku w pierwszym roku o 75% i w drugim roku o 50%.

Zwolnienia i ulgi z tytułu nabycia gruntów z Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa w drodze umowy sprzedaży nie stosuje się, jeżeli przedmiotem nabycia są grunty objęte uprzednio przez nabywcę w trwałe zagospodarowanie. Za trwałe zagospodarowanie, o którym tu mowa uważa się objęcie gruntów w dzierżawę lub użytkowanie na okres nie krótszy niż 10 lat.

5) Grunty gospodarstw rolnych powstałe z zagospodarowania nieużytków – na okres 5 lat, licząc od roku następnego po zakończeniu zagospodarowania. Zwolnienie stosuje się na wniosek podatnika. Po upływie okresu tego zwolnienia stosuje się ulgę w podatku rolnym, polegającą na obniżeniu podatku w pierwszym roku o 75% i w drugim roku o 50%.

Podatnikom podatku rolnego przysługuje ulga inwestycyjna z tytułu wydatków poniesionych na:

1) Budowę lub modernizację budynków inwentarskich służących do chowu, hodowli i utrzymywania zwierząt gospodarskich oraz obiektów służących ochronie środowiska.

2) Zakup i zainstalowanie:

a) deszczowni,

b) urządzeń melioracyjnych i urządzeń zaopatrzenia gospodarstwa w wodę,

c) urządzeń do wykorzystywania na cele produkcyjne naturalnych źródeł energii (wiatru, biogazu, słońca, spadku wód)

– jeżeli wydatki te nie zostały sfinansowane w całości lub w części z udziałem środków publicznych.

Ulga inwestycyjna przyznawana jest po zakończeniu inwestycji i polega na odliczeniu od należnego podatku rolnego od gruntów położonych na terenie gminy, w której została dokonana inwestycja – w wysokości 25% udokumentowanych rachunkami nakładów inwestycyjnych. Ulga z tytułu tej samej inwestycji nie może być stosowana dłużej niż 15 lat. Kwota ulgi inwestycyjnej jest odliczana z urzędu w decyzji ustalającej wysokość zobowiązania podatkowego. Podatnicy obowiązani do składania deklaracji na podatek rolny odliczają, określoną w decyzji w sprawie ulgi inwestycyjnej, kwotę przyznanej ulgi od należnego podatku rolnego.

Podatnik traci prawo do odliczenia od podatku rolnego niewykorzystanej kwoty ulgi inwestycyjnej w przypadku sprzedaży obiektów i urządzeń, od których przyznana została ta ulga, lub przeznaczenia ich na inne cele.

Kwota ulgi inwestycyjnej niewykorzystana przez podatnika przechodzi na jego następców, jeżeli gospodarstwo rolne zostało nabyte stosownie do przepisów o ubezpieczeniu społecznym rolników lub w drodze dziedziczenia.

Rada gminy, w drodze uchwały, może wprowadzić inne zwolnienia i ulgi przedmiotowe niż określone w ustawie, z uwzględnieniem przepisów dotyczących pomocy publicznej.

Wszyscy podatnicy płacą podatek rolny w 4 ratach proporcjonalnych do czasu trwania obowiązku podatkowego – do 15 marca, 15 maja, 15 września i 15 listopada roku podatkowego, przelewem na rachunek organu podatkowego lub gotówką w kasie; w przypadku osób fizycznych również w drodze inkasa.

Podatek leśny

Przedmiotem opodatkowania podatkiem leśnym są: lasy – grunty leśne sklasyfikowane w ewidencji gruntów i budynków jako lasy, z wyjątkiem lasów zajętych na wykonywanie innej działalności gospodarczej niż działalność leśna.

Podmiotami obowiązanyymi do zapłaty podatku leśnego są:

- właściciele lasu,
- posiadacze samoistni lasów,
- użytkownicy wieczysti lasów,
- posiadacze lasów, stanowiących własność Skarbu Państwa lub jednostki samorządu terytorialnego.

Obowiązek podatkowy powstaje z pierwszym dniem miesiąca następującego po miesiącu, w którym nastąpiło nabycie tytułu prawnego do lasu lub objęcie lasu w posiadanie. Obowiązek podatkowy w podatku leśnym wygasa ostatniego dnia miesiąca, w którym przestały istnieć okoliczności uzasadniające ten obowiązek.

Podatnicy podatku leśnego są obowiązani składać organowi podatkowemu, właściwemu ze względu na miejsce położenia lasu, sporządzone na formularzach według wzoru określonego uchwałą rady gminy:

- informacje o lasach (osoby fizyczne) w terminie 14 dni od dnia zaistnienia okoliczności uzasadniających powstanie albo wygaśnięcie obowiązku podatkowego,
- deklaracje na podatek leśny (osoby prawne i jednostki organizacyjne, w tym spółki nieposiadające osobowości prawnej) w terminie do dnia 15 stycznia roku podatkowego,

a jeżeli obowiązek podatkowy powstał po tym dniu – w terminie 14 dni od dnia wystąpienia okoliczności uzasadniających powstanie tego obowiązku.

Jeżeli las stanowi współwłasność (znajduje się w posiadaniu) osoby fizycznej oraz jednocześnie osoby prawnej, bądź jednostki organizacyjnej (w tym spółki) nieposiadającej osobowości prawnej – osoba fizyczna składa deklarację na podatek leśny oraz opłaca podatek na zasadach obowiązujących osoby prawne. W tym przypadku osobie fizycznej nie jest doręczana decyzja ustalająca wysokość zobowiązania podatkowego.

Obowiązek składania informacji o lasach oraz deklaracji na podatek leśny dotyczy również podatników korzystających ze zwolnień na mocy przepisów ustawy o podatku leśnym (w tym na mocy uchwały rady gminy).

W gminach, w których rady gmin w drodze uchwały określiły warunki i tryb składania informacji o lasach oraz deklaracji na podatek leśny, za pomocą środków komunikacji elektronicznej, możliwe jest składanie powyższych dokumentów przez internet.

Podatek leśny od 1 ha wynosi równowartość pieniężną 0,220 m³ drewna obliczoną według średniej ceny sprzedaży drewna uzyskanej przez nadleśnictwa za pierwsze trzy kwartały roku poprzedzającego rok podatkowy,

– dla lasów ochronnych oraz lasów wchodzących w skład rezerwatów przyrody i parków narodowych – 50% stawki określonej wyżej.

Prezes GUS w komunikacie z dnia 19 października 2018 r., podał, że średnia cena sprzedaży drewna uzyskana przez nadleśnictwa za pierwsze trzy kwartały 2018 r. wyniosła 191,98 zł za 1 m³. Zatem podatek leśny w 2019 r. od 1 ha wyniesie 42,24 zł.

Rada gminy może, w drodze uchwały, obniżyć kwotę stanowiącą średnią cenę sprzedaży drewna przyjmowaną jako podstawa obliczenia podatku leśnego na obszarze gminy.

Zwalnia się od podatku leśnego:

- lasy z drzewostanem w wieku do 40 lat,
- lasy wpisane indywidualnie do rejestru zabytków,
- użytki ekologiczne,
- uczelnie,

- publiczne i niepubliczne jednostki organizacyjne objęte systemem oświaty oraz prowadzące je organy, w zakresie lasów zajętych na działalność oświatową,
- instytuty naukowe i pomocnicze jednostki naukowe Polskiej Akademii Nauk,
- prowadzących zakłady pracy chronionej zgodnie z warunkami określonymi w ustawie o podatku leśnym,
- instytuty badawcze,
- przedsiębiorców o statusie centrum badawczo-rozwojowego uzyskanym na zasadach określonych w przepisach o niektórych formach wspierania działalności innowacyjnej, w odniesieniu do przedmiotów opodatkowania zajętych na cele prowadzonych badań i prac rozwojowych.

Rada gminy, w drodze uchwały, może wprowadzić inne zwolnienia przedmiotowe niż wyżej określone, z uwzględnieniem przepisów dotyczących pomocy publicznej.

Wszyscy podatnicy płacą podatek leśny w 4 ratach proporcjonalnych do czasu trwania obowiązku podatkowego – do 15 marca, 15 maja, 15 września i 15 listopada roku podatkowego, przelewem na rachunek organu podatkowego lub gotówką w kasie; w przypadku osób fizycznych również w drodze inkasa. Osoby prawne i jednostki organizacyjne, w tym spółki nieposiadające osobowości prawnej – za poszczególne miesiące – do 15 dnia każdego miesiąca.

Podatek od środków transportowych

Podatek ten reguluje ustawa o podatkach i opłatach lokalnych z 12 stycznia 1991 r. Konstrukcja tego podatku zmieniła się od 2002 roku. Uległ zmianie przedmiot opodatkowania tym podatkiem. Od 2002 roku podatek jest uzależniony od dopuszczalnej masy całkowitej pojazdu, a nie od ładowności pojazdu lub dopuszczalnej masy całkowitej zespołu pojazdów. Podmiotami obowiązanyymi do zapłaty podatku od środków transportowych są:

- osoby fizyczne i osoby prawne będące właścicielami środków transportowych,
- jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej, na którą środek transportowy został zarejestrowany,
- posiadacze środków transportowych zarejestrowanych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jako powierzone przez zagraniczną osobę fizyczną lub prawną podmiotowi polskiemu.

Przedmiotem opodatkowania podatkiem od środków transportowych są:

- samochody ciężarowe o dopuszczalnej masie całkowitej powyżej 3,5 tony i wyższej,
- ciągniki siodłowe i balastowe przystosowane do używania łącznie z naczepą lub przyczepą o dopuszczalnej masie całkowitej zespołu pojazdów od 3,5 tony i wyższej,

- przyczepy i naczepy, które łącznie z pojazdem silnikowym posiadają dopuszczalną masę całkowitą od 7 ton i wyższą,
- autobusy.

Obowiązek podatkowy powstaje od pierwszego dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym:

- środek transportowy został zarejestrowany na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
- środek transportowy został nabyty (w przypadku nabycia środka transportowego zarejestrowanego),
- środek transportowy został dopuszczony ponownie do ruchu po upływie czasu, na jaki została wydana decyzja organu rejestrującego o czasowym wycofaniu tego pojazdu z ruchu.

Obowiązek podatkowy wygasa z końcem miesiąca, w którym:

- środek transportowy został wyrejestrowany lub wydana została decyzja organu rejestrującego o czasowym wycofaniu tego pojazdu z ruchu,
- upłynął czas, na który pojazd powierzono.

Zwalnia się od podatku od środków transportowych:

- pod warunkiem wzajemności – środki transportowe będące w posiadaniu przedstawicielstw dyplomatycznych, urzędów konsularnych i innych misji zagranicznych, korzystających z przywilejów i immunitetów na podstawie ustaw, umów lub zwyczajów międzynarodowych, oraz członków ich personelu, jak również innych osób zrównanych z nimi, jeżeli nie są obywatelami polskimi i nie mają miejsca pobytu stałego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
- środki transportowe stanowiące zapasy mobilizacyjne, pojazdy specjalne oraz pojazdy używane do celów specjalnych w rozumieniu przepisów o ruchu drogowym,
- pojazdy zabytkowe, w rozumieniu przepisów o ruchu drogowym.

Rada gminy może wprowadzić inne zwolnienia przedmiotowe niż określone wyżej, z wyjątkiem zwolnień dotyczących pojazdów, o których mowa w art. 8, pkt 2, 4 i 6 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych.

Stawki podatku uchwała rada gminy w granicach zakreślonych przepisami ustawy o podatkach i opłatach lokalnych (ustawa określa górne, a dla pojazdów wymienionych w art. 8 pkt 2, 4 i 6 ustawy również dolne granice stawek podatku). Rada gminy może różnicować stawki, uwzględniając w szczególności: wpływ pojazdu na środowisko naturalne, rok produkcji albo liczbę miejsc do siedzenia.

Podatnicy są obowiązani do składania właściwemu organowi podatkowemu, do dnia 15 lutego każdego roku podatkowego, deklaracji na podatek od środków transportowych, zgodnie z wzorem ustalonym rozporządzeniem Ministra Finansów, a jeżeli obowiązek powstał po tym dniu – w terminie 14 dni od dnia zaistnienia okoliczności uzasadniających powstanie tego obowiązku. Organem właściwym w sprawach podat-

ku od środków transportowych jest organ podatkowy, na którego terenie znajduje się miejsce zamieszkania lub siedziba podatnika, a w przypadku przedsiębiorstwa wielozakładowego lub podmiotu, w którego skład wchodzi wydzielone jednostki organizacyjne – organ podatkowy, na terenie którego znajduje się zakład lub jednostka posiadająca środki transportowe podlegające opodatkowaniu. W przypadku współwłasności środka transportowego organem właściwym jest organ podatkowy odpowiedni dla osoby lub jednostki organizacyjnej, która została wpisana jako pierwsza w dowodzie rejestracyjnym pojazdu.

Rada gminy może wprowadzić, w drodze uchwały, możliwość składania deklaracji na podatek od środków transportowych za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

Podatek – co do zasady – wpłaca się w dwóch ratach proporcjonalnie do czasu trwania obowiązków podatkowego, w terminach do dnia 15 lutego i 15 września każdego roku, na rachunek budżetu gminy, na terenie której znajduje się miejsce zamieszkania lub siedziba podatnika.

Istota i funkcjonowanie podatku VAT

Podatek od towarów i usług jest powszechnie nazywany podatkiem od wartości dodanej (ang. Value Added Tax). Podatek ten jest podatkiem pośrednim, który w całości przekazywany jest do budżetu państwa. W Polsce stanowi on najważniejsze źródło zasilania budżetu państwa.

Zasady funkcjonowania podatku od towarów i usług w tym także w rolnictwie, leśnictwie i rybołówstwie zostały określone w ustawie o podatku od towarów i usług z dnia 11 marca 2004 r. (Dz.U. Nr 54, poz. 535).

Zgodnie z ustawą opodatkowaniu podatkiem od towarów i usług podlegają:

- odpłatna dostawa towarów i odpłatne świadczenie usług na terytorium kraju,
- eksport towarów,
- import towarów na terytorium kraju,
- wewnątrzwspólnotowe nabycie towarów za wynagrodzeniem na terytorium kraju,
- wewnątrzwspólnotowa dostawa towarów.

Podatnikami podatku są osoby prawne, jednostki organizacyjne nie mające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne, wykonujące samodzielnie działalność gospodarczą.

Obowiązek podatkowy VAT powstaje z chwilą dokonania dostawy towarów lub wykonania usługi. W odniesieniu do przyjmowanych częściowo usług, usługę uznaje się również za wykonaną, w przypadku wykonania części usługi, dla której to części określono zapłatę. Rolnicy rozliczający podatek VAT, podobnie jak i inni podatnicy VAT, są obowiązani wystawić fakturę stwierdzającą w szczególności dokonanie

sprzedaży, datę dokonania sprzedaży, cenę jednostkową bez podatku VAT, podstawę opodatkowania, stawkę i kwotę podatku VAT, kwotę należności oraz dane dotyczące podatnika i nabywcy. Podatnicy są obowiązani przechowywać ewidencje potwierdzone dla celów rozliczenia podatku oraz wszystkie dokumenty związane z tym rozliczeniem do czasu upływu terminu przedawnienia zobowiązania podatkowego. Podstawą opodatkowania jest wszystko, co stanowi zapłatę, którą dokonujący dostawy towarów lub usługodawca otrzymał lub ma otrzymać z tytułu sprzedaży od nabywcy, usługobiorcy lub osoby trzeciej włącznie z otrzymanymi dotacjami, subwencjami i innymi dopłatami o podobnym charakterze mającymi bezpośredni wpływ na cenę towarów dostarczanych lub usług świadczonych przez podatnika.

VAT na zasadach ogólnych rozliczają rolnicy, zobowiązani do prowadzenia ksiąg rachunkowych na podstawie ustawy o rachunkowości oraz rolnicy, którzy dobrowolnie wybierają taką formę rozliczania podatku VAT.

Rolnik rozliczający się na zasadach ogólnych zobowiązany jest do:

- wystawiania faktur VAT dokumentujących sprzedaż,
- prowadzenia ewidencji dla potrzeb podatku VAT,
- składania deklaracji podatkowych w urzędzie skarbowym,
- terminowego wpłacania podatku do urzędu skarbowego.

W przypadku osób fizycznych prowadzących wyłącznie gospodarstwo rolne zgłoszenia rejestracyjnego dokonuje tylko jedna z tych osób. Faktury sprzedaży będzie wystawiała VAT może powrócić do systemu zryczałtowanego zwrotu podatku po upływie 3 lat od daty rezygnacji ze zwolnienia i pod warunkiem pisemnego zawiadomienia naczelnika urzędu skarbowego przed początkiem miesiąca (kwartału), od którego chce ponownie skorzystać ze zwolnienia. osoba, która została zarejestrowana przez naczelnika urzędu skarbowego jako „podatnik VAT czynny” i na nią będą również wystawiane faktury przy zakupie towarów i usług.

Dokumentacja czynności opodatkowanych podatkiem VAT

Podstawowym dokumentem stwierdzającym dokonanie czynności opodatkowanej jest faktura. Wystawia ją podatnik podatku VAT, obowiązkowo dla innego podatnika oraz na życzenie osoby fizycznej nieprowadzącej działalności gospodarczej. Faktura zawiera w szczególności numer i datę wystawienia faktury, datę dokonania sprzedaży (gdy różni się od daty wystawienia faktury), dane dotyczące sprzedawcy i nabywcy wraz z numerem identyfikacji podatkowej, nazwę, miarę i ilość towaru lub usługi, cenę jednostkową bez podatku, wartość sprzedaży netto, stawki podatku, sumę wartości sprzedaży netto z podziałem na poszczególne stawki podatku, kwotę podatku – z podziałem na kwoty dotyczące poszczególnych stawek podatku oraz kwotę należności wraz z należnym podatkiem – wartość brutto. Kwoty podatku na fakturze wykazuje się w złotych niezależnie od tego w jakiej walucie określono kwotę należności. W przypadku sprzedaży towarów lub świadczenia usług zwolnionych od

podatku na fakturze należy podać odpowiedni dla danego towaru (usługi) symbol Polskiej Klasyfikacji Wyrobów i Usług (PKWiU) lub przepis dyrektywy, ustawy bądź rozporządzenia wykonawczego, według których zastosowano zwolnienie od podatku.

Fakturę wystawia się nie później niż 15. dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym dokonano dostawy towaru lub wykonano usługę. Faktury nie mogą być wystawione wcześniej niż 30. dnia przed dokonaniem dostawy towaru, wykonaniem usługi lub otrzymaniem całości lub części zapłaty. Faktury wystawia się co najmniej w dwóch egzemplarzach. W przypadku, gdy faktura lub korekta faktury zniszczy się albo zaginie, sprzedawca na wniosek nabywcy wystawia fakturę, która zawiera dokładnie te same dane co faktura pierwotna i dodatkowo umieszcza na niej wyraz DUPLIKAT i datę wystawienia duplikatu.

Jeżeli nabywca towaru otrzyma fakturę, która zawiera błędy dotyczące m.in. oznaczenia sprzedawcy, nabywcy, towaru lub inne pomyłki z wyjątkiem tych dotyczących miary i ilości towaru, ceny, wartości i kwoty podatku wystawia dokument zwany notą korygującą.

W rozliczeniach podatku VAT można zastosować również faktury wewnętrzne. Dokumentują one m.in. nieodpłatne przekazanie towarów lub nieodpłatne świadczenie usług, które podlegają opodatkowaniu podatkiem VAT, wewnątrzspółnotowe nabycie towarów, dostawy towarów w przypadku, gdy podatnikiem jest ich nabywca oraz import usług.

Podatnicy są obowiązani przechowywać faktury oraz faktury korygujące, a także duplikaty tych dokumentów, do czasu upływu terminu przedawnienia zobowiązania podatkowego.

Rozliczanie podatku VAT

W systemie rozliczeń podatku VAT wyróżnione są: podatek należny i podatek naliczony.

Podatek należny jest podatkiem, który obciąża sprzedaż towarów i usług. Podstawowa stawka obowiązująca zgodnie z ustawą o podatku od towarów i usług wynosi obecnie 23%. Załączniki do ustawy zawierają wykaz towarów i usług opodatkowanych obniżonymi stawkami podatku VAT wynoszącymi 8% i 5%. Stawka 0% stosowana jest w wewnątrzspółnotowej dostawie towarów i w eksporcie towarów po spełnieniu ustawowych wymogów. Równocześnie przepisy ustawy wskazują na zastosowanie wymienionych stawek podatku VAT w poszczególnych przypadkach. Obecnie obowiązują na nieprzetworzone produkty rolne dwie stawki 5% i 8%. Oznacza to, że przy sprzedaży mleka rolnik przy wystawianiu faktury VAT uwzględni 5% podatek. Natomiast przy sprzedaży żywca wieprzowego czy wołowego uwzględni stawkę 8%.

Podatek naliczony jest podatkiem zapłaconym przy zakupie towarów i usług (np. zakupie materiału siewnego, pasz, olejów napędowych, energii elektrycznej, materiałów budowlanych, maszyn rolniczych). Tylko koszty uzyskania przychodów w rozumieniu ustawy o podatku dochodowym upoważniają do rozliczenia kwoty

VAT. W gospodarstwach indywidualnych występują tzw. koszty wspólne (brak odrębnych urządzeń pomiaru energii elektrycznej, odrębnej linii telefonicznej itp. dających podstawę bezpośredniej dokumentacji). Obowiązek uzasadnienia sposobu podziału kosztów wspólnych spoczywa na podatniku.

W okresach rozliczeniowych obliczana jest różnica kwot podatku należnego i naliczonego. W przypadku, gdy większa jest wartość podatku należnego, podatnik jest zobowiązany przekazać różnicę kwoty VAT do urzędu skarbowego. W przypadku, gdy większa jest wartość podatku naliczonego, podatnik otrzymuje zwrot różnicy kwoty VAT z urzędu skarbowego lub obniża o nią podatek należny od swojej sprzedaży w następnym miesiącu lub kwartale. W sytuacji, gdy w danym miesiącu (lub kwartale) rolnik nie dokonał sprzedaży, tzn. brak jest podatku należnego, to kwota podatku za dany miesiąc (lub za dany kwartał), obniży podatek należny w następnym miesiącu (kwartale).

Podatnik, u którego wystąpiła nadwyżka podatku naliczonego nad należnym sam decyduje czy wykazać tę nadwyżkę w deklaracji do zwrotu na rachunek bankowy czy przenieść do rozliczenia na następny okres rozliczeniowy.

Obowiązują trzy terminy zwrotu nadwyżki podatku VAT:

- podstawowy – 60 dni od dnia złożenia rozliczenia przez podatnika,
- skrócony – 25 dni od dnia złożenia deklaracji podatkowej wraz z umotywowanym wnioskiem o zwrot kwoty podatku, gdy kwoty podatku naliczonego wykazane w deklaracji podatkowej wynikają z faktur, dokumentów celnych, deklaracji importowej dokumentujących kwoty należności, które zostały w całości zapłacone z uwzględnieniem ustawy o swobodzie działalności gospodarczej,
- 180 dni od dnia złożenia deklaracji podatkowej wraz z umotywowanym wnioskiem o zwrot kwoty podatku, gdy podatnik nie wykonał w okresie rozliczeniowym czynności opodatkowanych na terytorium kraju.

Rolnik rozliczający się z podatku VAT na zasadach ogólnych obowiązany jest składać deklaracje podatkowe (VAT-7) dla podatku od towarów i usług za okresy miesięczne w terminie do 25 dnia miesiąca następującego po miesiącu w którym powstał obowiązek podatkowy.

Rolnik rozliczający się z podatku VAT na zasadach ogólnych i sprzedający wyłącznie produkty rolne może składać deklaracje podatkowe (VAT-7K) dla potrzeb podatku od towarów i usług za okresy kwartalne w terminie do 25 dnia miesiąca następującego po kwartale, w którym powstał obowiązek podatkowy, po uprzednim pisemnym zawiadomieniu urzędu skarbowego, nie później niż do końca kwartału poprzedzającego kwartał, za który po raz pierwszy będzie składana deklaracja VAT.

Rolnik rozliczający się z podatku VAT na zasadach ogólnych i sprzedający wyłącznie produkty rolne i który wybrał kwartalny okres rozliczenia podatku VAT, może ponownie składać deklaracje do potrzeb podatku od towarów i usług za okresy miesięczne, nie wcześniej jednak niż po upływie czterech kwartałów (12 miesięcy), w których rozliczał się za okresy kwartalne.

Rolnik, który zrezygnował ze zwolnienia od podatku, może po upływie 3 lat od daty rezygnacji ze zwolnienia ponownie skorzystać ze zwolnienia od podatku. Zwolnienie takie obowiązuje pod warunkiem pisemnego zawiadomienia naczelnika urzędu skarbowego przed początkiem miesiąca (kwartału), od którego rolnik ponownie chce skorzystać ze zwolnienia.

Zmiana statusu podatnika, z podatnika korzystającego ze zwolnienia z VAT na podatnika VAT czynnego wiąże się z tym, że od momentu gdy stanie się on czynnym podatnikiem VAT, będzie dla udokumentowania transakcji z podmiotami będącymi podatnikami VAT wystawiał faktury VAT. Również dla osób fizycznych (na ich żądanie) będzie miał obowiązek wystawienia faktury VAT.

Istnieje sytuacja, w której rolnik będący czynnym podatnikiem VAT wystawia faktury VAT RR. Będzie to możliwe wówczas, gdy będzie on dokonywał zakupu produktów rolnych od rolnika ryczałtowego bądź usług rolniczych świadczonych przez rolnika ryczałtowego. Są to transakcje dokumentowane w sposób szczególny, gdzie faktura wystawiana jest przez nabywcę towaru, a nie przez sprzedawcę. Pamiętać należy, że prawo do wystawiania faktur VAT RR mają wyłącznie podatnicy VAT czynni.

Zasady ewidencji podatku od towarów i usług

Ewidencje zakupu i sprzedaży stanowią zestawienie faktur VAT przyjętych do rozliczenia podatku VAT za dany okres rozliczeniowy. Na podstawie danych z ewidencji sporządza się deklarację podatkową. Ewidencja powinna zawierać:

- dane dotyczące faktury VAT: numer, daty wystawienia i sprzedaży,
- nazwa (imię i nazwisko), adres, NIP sprzedawcy lub nabywcy,
- data odliczenia lub data powstania obowiązku podatkowego,
- wartość netto, kwota podatku (naliczonego lub należnego) w rozbiciu na poszczególne stawki podatku oraz wartość brutto wynikające z faktury,
- inne dane służące do prawidłowego sporządzenia deklaracji podatkowej.

Jeżeli podatnicy wymienieni w art. 10 ust. 1 pkt 2, w tym rolnik ryczałtowy dla prowadzonej przez siebie działalności rolniczej dokonują nabycia towarów z innych państw członkowskich o wartości do 50.000 zł w trakcie roku podatkowego, nie jest to traktowane jako wewnątrzwspólnotowe nabycie towarów. Muszą oni jednak prowadzić ewidencję, która określa wartość towarów nabywanych z innych państw członkowskich i która pozwoli ustalić moment przekroczenia granicznej kwoty 50.000 zł.

Ewidencje prowadzone dla celów rozliczania podatku VAT, tak jak pozostałe dokumenty związane z tym rozliczaniem należy przechowywać do czasu upływu terminu przedawnienia zobowiązania podatkowego. Według Ordynacji podatkowej zobowiązanie podatkowe przedawnia się z upływem 5 lat, licząc od końca roku kalendarzowego, w którym upłynął termin płatności podatku, zakładając, że nie wystąpiły okoliczności nierozpoczęcia, zawieszenia czy przerwania biegu terminu przedawnienia.

Ewidencję obrotu i kwot podatku należnego prowadzi się również przy zastosowaniu kas rejestrujących. Obowiązek prowadzenia ewidencji za pomocą kas fiskalnych spoczywa na podatnikach dokonujących dostawy towarów i świadczących usługi:

- na rzecz osób fizycznych nieprowadzących działalności gospodarczej,
- rolników ryczałtowych.

Rozporządzenie Ministra Finansów określa zwolnienia na czas określony niektórych grup podatników oraz niektórych czynności z obowiązku ewidencjonowania obrotu i kwot podatku należnego przy zastosowaniu kas fiskalnych.

Zwolnieni są podatnicy:

- u których kwota obrotu realizowanego na rzecz osób fizycznych nieprowadzących działalności gospodarczej oraz rolników ryczałtowych nie przekroczyła w poprzednim roku podatkowym kwoty 20.000 zł,
- rozpoczynający w poprzednim roku podatkowym dostawę towarów lub świadczenie usług na rzecz osób fizycznych nieprowadzących działalności gospodarczej oraz rolników ryczałtowych jeżeli kwota obrotu z tego tytułu nie przekroczyła 20.000 zł, w proporcji do okresu wykonywania tych czynności w poprzednim roku podatkowym.

Funkcjonowanie systemu ryczałtowego w rolnictwie

System zryczałtowanego opodatkowania daje rolnikowi ryczałtowemu możliwość częściowego odzyskania podatku naliczonego zapłaconego przy zakupie środków produkcji, zwalniając go jednocześnie z podstawowych obowiązków formalnych, które spoczywają na podatnikach opodatkowanych na zasadach ogólnych. Zgodnie z art. 2, pkt 19 ustawy o podatku od towarów i usług rolnik ryczałtowy to rolnik dokonujący dostawy produktów rolnych pochodzących z własnej działalności rolniczej lub świadczący usługi rolnicze, korzystający ze zwolnienia od podatku na podstawie art. 43 ust. 1 pkt 3, z wyjątkiem rolnika obowiązanego na podstawie odrębnych przepisów do prowadzenia ksiąg rachunkowych.

Do rozliczania VAT na zasadach ogólnych są zobowiązani rolnicy, których roczne przychody netto ze sprzedaży przekraczają 1.200.000 euro oraz rolnicy, którzy dobrowolnie zdecydują o takiej formie rozliczania podatku VAT.

Rolnicy ryczałtowi dokonujący dostawy produktów rolnych lub świadczący usługi rolnicze, którzy są zwolnieni od podatku VAT, mogą zrezygnować z tego zwolnienia po spełnieniu następującego warunku:

- dokonania zgłoszenia rejestracyjnego w urzędzie skarbowym na formularzu VAT-R udostępnianym w urzędach skarbowych. Zgłoszenie to ma być dokonane zgodnie z art. 96 ust. 5 pkt 1, a więc przed dniem wykonania pierwszej czynności opodatkowanej podatkiem VAT. Zgłoszenie rejestracyjne może być dokonane wyłącznie

przez jedną z osób, na które będą wystawiane faktury przy zakupie towarów i usług i które będą wystawiały faktury przy sprzedaży produktów rolnych.

Po przejściu na zasady ogólne podstawowym obowiązkiem podatnika VAT jest prowadzenie właściwej ewidencji zakupów towarów i usług nabywanych do produkcji rolnej oraz dostawy nieprzetworzonych produktów rolnych. Podstawowymi dokumentami niezbędnymi do prowadzenia takiej ewidencji są faktury VAT, faktury korygujące oraz dokumenty celne.

Zryczałtowany system rozliczeń VAT dla rolników korzystających ze zwolnienia od VAT, dokonujących dostaw wytworzonych przez siebie produktów rolnych oraz świadczących usługi rolnicze, wprowadzony został do zrekompensowania im podatku VAT zapłaconego w cenach niektórych nabywanych towarów i usług, tj. z tytułu nabywania środków produkcji dla rolnictwa opodatkowanych tym podatkiem.

Ten specjalny system rozliczeń VAT dla rolników ryczałtowych polega na tym, że:

- z jednej strony, rolnikom korzystającym ze zwolnienia od VAT, jako dostawcom produktów rolnych i świadczącym usługi rolnicze, przysługuje od nabywców tych produktów rolnych lub usług rolniczych zryczałtowany 7% zwrot podatku VAT.
- z drugiej zaś strony, nabywców produktów rolnych lub usług rolniczych będących podatnikami VAT, wypłacony rolnikowi zryczałtowany 7% zwrot podatku VAT zwiększa ogólną kwotę podatku naliczonego pomniejszającego podatek należny.

Wprowadzony system ryczałtowy polega na doliczaniu do ceny sprzedaży produktów rolnych 7 % stawki ryczałtu co umożliwi rolnikom ryczałtowym odzyskiwanie podatku VAT zawartego w cenach towarów i usług nabywanych do produkcji rolniczej. Zryczałtowany zwrot podatku VAT polega na tym, że nabywca produktów rolnych dolicza do ceny sprzedaży netto kwotę ryczałtu w wysokości 7% tej ceny i łączną kwotę (wartość netto sprzedaży powiększoną o kwotę ryczałtu będzie wypłacana rolnikowi przez nabywcę produktów rolnych).

Nabywca produktów rolnych – podatnik podatku VAT – wypłacony rolnikowi ryczałt podatkowy będzie rozliczał z urzędem skarbowym jako podatek naliczony.

Produkty rolne będące przedmiotem dostawy to między innymi zboża, ziemniaki, warzywa, produkty szkółkarskie, winogrona, owoce pozostałe, mleko, zwierzęta żywe i produkty pochodzenia zwierzęcego oraz inne towary wymienione w załączniku do ustawy. Do produktów rolnych zalicza się również to, co rolnik wytworzy z produktów pochodzących z jego własnej działalności rolniczej przy użyciu środków zwykle stosowanych w gospodarstwie rolnym.

Rolnik ryczałtowy w zakresie prowadzonej działalności rolniczej dostarczający produkty rolne jest zwolniony z obowiązku:

- wystawiania faktur,
- prowadzenia ewidencji dostaw i nabyć towarów i usług,
- składania w urzędzie skarbowym deklaracji podatkowych dla podatku VAT,
- dokonania zgłoszenia rejestracyjnego w urzędzie skarbowym na formularzu VAT-R.

W przypadkach, w których dochodzi do transakcji pomiędzy rolnikiem ryczałtowym a podatnikiem podatku VAT, do udokumentowania tych transakcji, czyli do wystawienia faktur VAT obowiązany jest nie jak to zwykle bywa w innych przypadkach dostaw sprzedawca, ale w tym przypadku zobowiązany jest to uczynić właśnie nabywca.

Faktura taka, oznaczana jako faktura VAT RR różni się od faktury VAT oświadczeniem dostawcy o następującej treści:

„Oświadczam, że jestem rolnikiem ryczałtowym zwolnionym od podatku od towarów i usług na podstawie art. 43 ust. 1 pkt 3 ustawy o podatku od towarów i usług”.

Obowiązkiem rolnika ryczałtowego jest przechowywanie przez 5 lat oryginałów faktur VAT RR oraz kopii złożonych przez siebie oświadczeń.

Podatnik zarejestrowany jako podatnik VAT czynny nabywający produkty rolne od rolnika ryczałtowego wystawia w dwóch egzemplarzach fakturę dokumentującą nabycie tych produktów. Oryginał faktury jest przekazywany dostawcy.

Faktura dokumentująca zakup produktów rolnych od rolnika ryczałtowego, oznaczona jako Faktura VAT RR, powinna zawierać, co najmniej:

- imię i nazwisko lub nazwę albo nazwę skróconą dostawcy i nabywcy oraz ich adresy;
- numer identyfikacji podatkowej lub numer PESEL dostawcy i nabywcy;
- numer dowodu osobistego dostawcy lub innego dokumentu stwierdzającego jego tożsamość, datę wydania tego dokumentu i nazwę organu, który wydał dokument, jeżeli rolnik ryczałtowy dokonujący dostawy produktów rolnych jest osobą fizyczną;
- datę dokonania nabycia oraz datę wystawienia i numer kolejny faktury;
- nazwy nabytych produktów rolnych;
- jednostkę miary i ilość nabytych produktów rolnych oraz oznaczenie (opis) klasy lub jakości tych produktów;
- cenę jednostkową nabytego produktu rolnego, bez kwoty zryczałtowanego zwrotu podatku;
- wartość nabytych produktów rolnych bez kwoty zryczałtowanego zwrotu podatku;
- stawkę zryczałtowanego zwrotu podatku;
- kwotę zryczałtowanego zwrotu podatku od wartości nabytych produktów rolnych;
- wartość nabytych produktów rolnych wraz z kwotą zryczałtowanego zwrotu podatku;
- kwotę należności ogółem wraz z kwotą zryczałtowanego zwrotu podatku, wyrażoną cyfrowo i słownie;
- czytelne podpisy osób uprawnionych do wystawienia i otrzymania faktury lub podpisy oraz imiona i nazwiska tych osób.

Zryczałtowany zwrot podatku VAT zwiększa u nabywcy produktów rolnych kwotę podatku naliczonego, w rozliczeniu za okres rozliczeniowy, w którym dokonano zapłaty, pod warunkiem że:

- nabycie produktów rolnych jest związane z dostawą opodatkowaną;

- zapłata należności za produkty rolne, obejmująca również kwotę zryczałtowanego zwrotu podatku, nastąpiła na rachunek bankowy rolnika ryczałtowego nie później niż 14. dnia, licząc od dnia zakupu, z wyjątkiem przypadku, gdy rolnik zawarł umowę z podmiotem nabywającym produkty rolne określającą dłuższy termin płatności;
- w dokumencie stwierdzającym dokonanie zapłaty należności za produkty rolne zostaną podane numer i data wystawienia faktury potwierdzającej nabycie tych produktów albo na fakturze potwierdzającej zakup produktów rolnych podano dane identyfikacyjne dokumentu stwierdzającego dokonanie zapłaty.

Za datę dokonania zapłaty uważa się datę wydania dyspozycji bankowej przekazania środków finansowych na rachunek bankowy rolnika ryczałtowego, jeżeli dyspozycja ta została zrealizowana.

Aby rolnicy mogli korzystać w pełni z możliwości, jakie daje system zryczałtowanego zwrotu podatku VAT powinni posiadać rachunek bankowy.

Jak wykazano wyżej, zapłata należności za produkty rolne na rachunek bankowy umożliwia jednostce skupu zwiększenie swojego tzw. podatku naliczonego podlegającego odliczeniu w rozliczeniu deklaracyjnym i tym samym wypłacenie rolnikowi efektywnie wyższej ceny skupu. Wybór banku, w którym rolnicy otworzą swoje rachunki należy do decyzji rolnika.

Omówione podatki w niniejszej publikacji w odniesieniu do rodzinnych gospodarstw rolniczych nie wymagają od rolników systematycznego gromadzenia dokumentacji potwierdzającej przebieg operacji gospodarczych ani prowadzenia ewidencji na potrzeby rozliczeń podatkowych. Podatkiem, którego systematyczne rozliczanie przez rolnika może w niektórych gospodarstwach w pewnym zakresie przyczynić się do oszczędności podatkowych jest podatek VAT.

Opodatkowanie działów specjalnych produkcji rolnej

Działalność rolnicza nie podlega opodatkowaniu podatkiem dochodowym od osób fizycznych. Jedynym wyjątkiem są działy specjalne produkcji rolnej. Producenci rolni, jako osoby fizyczne prowadzące działalność rolniczą w zakresie działów specjalnych produkcji rolnej, mogą wybrać jeden z dwóch sposobów opodatkowania.

Podstawą opodatkowania może być:

- dochód rzeczywisty – ustalony na podstawie prowadzonej ewidencji zdarzeń gospodarczych w postaci ksiąg podatkowych (np. podatkowej księgi przychodów i rozchodów),
- dochód szacunkowy ustalony przez urząd skarbowy na podstawie przeciętnej, prawdopodobnej dochodowości określonego rodzaju produkcji i jej rozmiarów.

Pierwsza metoda jest uzależniona od prowadzenia przez podatnika ksiąg podatkowych, czyli podatkowej księgi przychodów i rozchodów lub księgi rachunkowej. Ten sposób daje podatnikowi przede wszystkim możliwość wykazywania kosztów uzyskania przychodów i określenia wysokości podatku na podstawie faktycznie uzyskanego dochodu. Taki dochód stanowi wówczas różnica pomiędzy wykazanymi w księdze przychodami oraz kosztami ich uzyskania, dodatkowo powiększony o wartość przyrostu stada zwierząt na koniec roku podatkowego w porównaniu ze stanem na początek roku i pomniejszona o wartość ubytków w stadzie w ciągu roku podatkowego. Od tak ustalonego dochodu podatnicy mogą opłacać podatek dochodowy według skali podatkowej lub przy zastosowaniu 19% stawki liniowej. Podatnicy muszą też bez wezwania urzędu skarbowego wpłacać samodzielnie obliczone zaliczki.

Natomiast druga metoda ustalania dochodu, przy pomocy norm szacunkowych, przewidziana jest dla podatników którzy nie prowadzą ksiąg podatkowych. W tym wypadku dochód uzależniony jest od powierzchni upraw lub wielkości stada hodowlanego. Wysokość tych norm ogłaszana jest corocznie w rozporządzeniu Ministra Finansów. Podatnicy, którzy wybierają omawiany sposób ustalania dochodu, zobowiązani są złożyć we właściwym urzędzie skarbowym deklarację PIT-6 do 20 stycznia danego roku podatkowego. Natomiast ci, którzy rozpoczynają prowadzenie działów specjalnych produkcji rolnej, muszą to zrobić w ciągu 7 dni od dnia jej rozpoczęcia. W przypadku szacunkowego określania dochodu wymiaru zaliczki dokonuje urząd skarbowy w wydawanej decyzji. Bierze on pod uwagę normy szacunkowe z rozporządzenia oraz deklarowaną przez podatnika wielkość uprawy i hodowli.

Podatnicy są obowiązani składać w terminie do dnia 30 kwietnia roku następującego po roku podatkowym urzędowi skarbowym zeznanie PIT-36 o wysokości osiągniętego dochodu (poniesionej straty) w roku podatkowym, a w przypadku wybrania opodatkowania podatkiem liniowym – PIT-36L. W zeznaniu PIT-36 wykazuje się również pozostałe dochody opodatkowane wg skali podatkowej, o ile podatnik bądź współmałżonek – w przypadku wspólnego opodatkowania uzyskali w danym roku podatkowym.

Literatura:

1. Ustawa o podatku rolnym z dnia 15 listopada 1984 r. (Dz. U. 2018 r. poz. 1588),
2. Ustawa o podatku leśnym z dnia 30 października 2002r. (Dz. U. 2017 r. poz. 1821)
3. Ustawa o podatku od towarów i usług z dnia 11 marca 2004 r. (Dz. U. 2017 r. poz. 1221),
4. Ustawa z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2018 r. poz. 1509)
5. Strona internetowa Ministerstwa Finansów: www.mf.gov.pl